

Revista ECONOMICA

Supliment • nr. 32 • 13 august 1976

1

„EMAILUL ROSU” MEDIAS

Str. Carpați, 19
Telefon : 13330 ; 13331
Telex: 038724

2

INTREPRINDEREA

„ACE DE TRICOTAT”

Str. Unității nr. 79—91
București
Telefon aprov. desf. 21.68.71
Telex: 11968

3

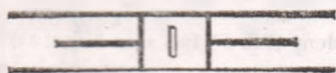
INTREPRINDEREA UTILAJ

MORARIT TOPLET

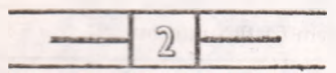
Jud. Caraș-Severin
Telefon: 21

METALE

PRODUSE DIN METAL

- Bandă laminată rece 80×0,5 M — 0,6 to
- Idem 30×1 M = 1,0 to
- Idem 60×1,20 M = 2,3 to
- Idem 70×1,25 M = 3,0 to
- Idem 18×1,5 1/2 T = 10,0 to

PROFILE GRELE

- UNP OL 37 260 kg. 171

PROFILE MIJ. ȘI UȘOARE

- OL 37 8×8 m/m kg. 92
- Cornier 100×100×10 kg. 171
- Profil TM kg. 87

OȚELURI ALIATE

- W 2119 Ø 11 kg. 10
- idem Ø 15 kg. 20
- Oțel inox (II 18) Ø 35 kg. 30

OȚEL RAPID

- W 3355 Ø 35 kg. 30

ȚEVI

- Țeavă pt scurgere 50/51 kg. 16
- Țevi construcții 1/2 T 114×20 kg. 690

LAMINATE DE CUPRU

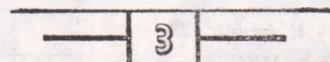
- Bandă Cu 8×2 kg. 40
- Bare Cu 80×10 kg. 50

LAMINATE ALAMĂ

- Bare alamă Ø 24 kg. 70

BARE TRASE

- OLC 60 Ø 7 kg. 150
- OL 37 Hexagon Ø 7 kg. 25
- OL 37 idem Ø 9 kg. 30
- OLC 15 idem Ø 12 kg. 30
- Sîrmă oțel arc RR 3,5 kg. 20
- Sîrmă sudură kg. 30

- Bară alamă Am, 58 1/2 T Ø 10 kg. 155
- idem 14 kg. 68
- idem 16 kg. 100
- idem 18 kg. 60
- idem 43 kg. 23
- Sîrmă sudură cuprată lucioasă S. 10 3,15 kg. 277
- idem alamă S. 10 3,15 kg. 600
- idem CSC8 3 kg. 1.366
- idem 4 kg. 640
- Hex. alamă Am 58 1/2 T 14 mm kg. 150
- Bară alamă Am, 58 1/2 T 30 6 kg. 94
- idem Am. 58 nouă 41 41 kg. 60
- Țevi alamă Am. 58 1/2 T 21 1,5 kg. 46
- Tablă alamă 58 1/2 T 1,5 mm kg. 100
- idem 2,5 mm kg. 400
- idem 3,0 mm kg. 200
- idem 5,0 kg. 100

- Bare cupru Cu. 9 1/2 T Ø 6 kg. 20
- Tablă cupru Cu 9 1/2 T 2 kg. 39
- idem 4 kg. 55
- Tevi cupru 8 mm kg. 50

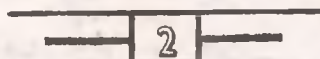
METALE DURE PLĂCI

- SNMG sil. 12.04.04 buc. 231
- K10 HR 2743, 16201 buc. 33
- K15 K 274.1.1630 buc. 71
- K15 K. 274-1-1630 buc. 100
- K10 SNMA 120412 buc. 470
- K15 A.127 buc. 9
- K10 190412 buc. 100
- K10 TNUN 160412 buc. 85
- P10 TP. 105 NUM 120408 buc. 7
- K10 SNMM 120408 buc. 282
- P10 E. 12 buc. 23
- P10 BNV 6990308 buc. 60
- P10 SN MM 190616 buc. 200
- P20 TPUN 110308 buc. 40
- K10 TNUN 160412 buc. 30
- P10 TNUN 160408 buc. 160
- K15 SNUN buc. 50
- K15 SN MA buc. 940
- P10 SNUN 190408 buc. 19
- SNMR buc. 200
- P30 A12 buc. 800
- P10 E. 16 buc. 70
- P20 A.20 buc. 78
- P10 E. 12 buc. 92
- S. 3 11-16 buc. 125
- S. 2 10-40 buc. 12
- S. 1 16-12 buc. 71
- K.10 SNUN 120412 buc. 110
- P10 220412 buc. 450
- Bare de silită 8×150×180 buc. 194
- 10×120 buc. 3000
- 10×140 buc. 120000

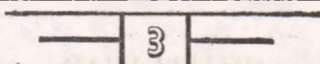
STAS 6220

- 10×70 buc. 60000
- 10×80 buc. 20000
- Roată I. 399 — 01.03.01 — turnată din oțel, neprelucrată buc. 50

MOTOARE UTILAJE - SCULE

- Motoare pentru pompe 5 MP 220/380 V 0,15×3000 t/m buc. 5

- Motoare elec. cu talpă 0,37 Kw, 1000 t/m, 2/3, IP. 54 buc. 5
- idem cu talpă 0,55 Kw, 1500 t/m, 2/3, IP. 54 buc. 65
- idem cu talpă 0,75 Kw, 3000 t/m, 2/3, IP. 44 buc. 2
- idem cu talpă 1,1 Kw, 1500 t/m, 2/3, IP. 54 buc. 13
- idem cu talpă 2,2 Kw, 1500 t/m, 2/3, IP. 54 buc. 20
- idem cu talpă 3,0 Kw, 1500 t/m 2/3, IP. 54 buc. 12
- Motor cu talpă de 4 Kw, 1500 t/m 2/3, IP. 54 buc. 20
- Motor cu talpă 5,5 Kw, 1500 t/m, 3/6, IP. 54 buc. 39
- Motor cu talpă 15 Kw, 750 t/m, 3/6, IP. 54 buc. 9
- Motor cu talpă 15 Kw, 100 t/m, 3/6, IP. 54 buc. 44
- Motor cu talpă 22 Kw, 1500 t/m, 3/6, IP. 54 buc. 11
- Motor flanșat de 2,2 Kw, 1000 t/m, 2/3, IP. 44 buc. 2
- Motor flanșat 0,55 Kw, 1500 t/m, 2/3, IP. 54 buc. 6

- Ventilator centrifugal V. 454 tip. 3151003 cu rotor V 022 debit 5600 m³h și motor de 18,5 Kw, 3000 t/m, IP. 54 poz. montaj 3 buc. 60
- Ventilator centrifugal V. 426 tip 3151003 cu rotor V. 02 debit 2500 m³h cu motor de 1,1 Kw, 150 t/m, IP. 54 poz. montaj 12 buc. 10
- Ventilator centrifugal V. 296.E tip. 3151003 cu rotor 0,41 debit 20000 m³h cu motor de 1,1 Kw, 1500 t/m, buc. 1
- Ventilator centrifugal V. 474 tip. 3151003 cu rotor 042, debit 10000 m³h cu motor 15 Kw, 1500 t/m, buc. 1
- Reductor viteză 35/25 0,55 Kw, 1500 t/m, 2/3, IP. 54 buc. 9
- Reductor viteză 40/25 0,55 Kw, 1500 t/m, 2/3, IP. 54 buc. 1
- Reductor viteză 2500-1,50 buc. 1
- Reductor viteză 40/25 1,1 Kw, 1000 t/m 2/3, IP. 54 buc. 1
- Reductor viteză BH. 1 16 buc. 5
- Alezor stas 1263 Ø 6 mm buc. 24
- idem Ø 24 mm buc. 27
- idem 5713 Ø 10,5 mm buc. 10
- idem 13,5 m buc. 5
- Burghii 573 Ø 4 mm buc. 160
- idem Ø 55,5 mm buc. 120
- idem Ø 6,3 mm buc. 160
- idem Ø 6,7 mm buc. 110
- idem Ø 9,5 mm buc. 113
- idem Ø 10 mm buc. 83
- idem Ø 10,5 mm buc. 97
- idem Ø 13,5 mm buc. 82
- idem Ø 14,5 mm buc. 71
- idem Ø 17 mm buc. 55
- idem 574 Ø 2,5 mm buc. 120
- idem Ø 6,5 mm buc. 290
- idem Ø 7 mm buc. 94

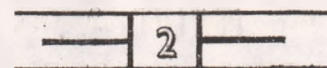
- idem Ø 7,5 mm buc. 90
- idem Ø 7,7 mm buc. 50
- idem Ø 7,8 mm buc. 30
- idem Ø 8,2 mm buc. 20
- idem Ø 9 mm buc. 35
- idem Ø 10 mm buc. 100
- idem Ø 10,5 mm buc. 39
- idem Ø 12 mm buc. 175
- idem Ø 14,25 mm buc. 10
- idem Ø 15,5 mm buc. 20
- idem Ø 16,5 mm buc. 10
- idem Ø 17 mm buc. 15
- idem Ø 18 mm buc. 20
- idem 575 Ø 6 mm buc. 40
- idem Ø 6,3 mm buc. 95
- idem Ø 7,7 mm buc. 25
- idem Ø 7,8 mm buc. 30
- idem Ø 9 mm buc. 100
- idem Ø 9,2 mm buc. 100
- idem Ø 16 mm buc. 155
- idem Ø 16,5 mm buc. 10
- idem Ø 19 mm buc. 20
- idem Ø 19,4 mm buc. 35
- idem Ø 23 mm buc. 10
- idem 114 Ø 1,6 mm buc. 70
- idem Ø 5 mm buc. 70
- idem 1160 Ø 22 1,5 mm buc. 45
- Freze stas 1681 Ø 16 mm buc. 25
- idem Ø 36 mm buc. 105
- idem Ø 40 mm buc. 213
- idem 3541, Ø 63×60 mm buc. 36
- Tarozi 1112 Ø M.30 mm buc. 81
- Chei fixe simple 9 mm buc. 117
- idem 11 m buc. 36
- idem 46 mm buc. 36
- idem 75 mm buc. 8

- Chei fixe duble 8×9 buc. 65
- idem 20×22 buc. 473
- Chei fixe duble 27×32 buc. 63
- idem 30×32 buc. 28
- idem 36×41 buc. 105
- idem 32×36 buc. 305
- idem 46×50 buc. 25
- Chei lăcaș hex. 14 mm buc. 100
- idem 19 mm buc. 310
- Șurubelnițe L. 160 buc. 438
- idem 200 buc. 440
- idem 220 buc. 195
- idem 250 buc. 600
- idem 280 buc. 200
- idem 320 buc. 200
- Ventil magnetic pt. ulei cu 4 căi buc. 34
- Furtun hidroflox. N. 265 buc. 80
- Ventil magnetic 24 V. 4 căi buc. 1
- Redresor cu seleniu 110 Vec (import) buc. 53

CONSTRUCȚII - INSTALAȚII ELECTRICE

- Cărămizi refractare șamot RCA 75 Nr. 13 = 39,0 to.
- Idem RC 71 N 13 = 7,0 to
- Idem RC 73 N 13 = 12,0 to.
- Idem RC 73 N 7 = 21,0 to.

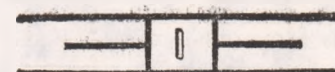
CONDUCTORI AFY

- Conductori AFY 4 m/m ml. 300
- idem 6 m/m ml. 200

MATERIALE ELECTRICE

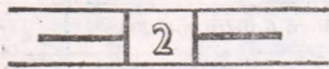
- Condensatori ceramici buc. 34
- Șine conectori 150 W buc. 200
- Becuri 12/25 W buc. 40
- Becuri C 1 pol. 12 V/30 W buc. 15
- Capac contact 4 m/m buc. 800
- Conectori 4 m/m buc. 1300
- Releu lampă monobloc buc. 10
- Electromotor 1/7×1400 mm 220/380 V (prov. casare) buc. 1
- Electromotor 0,6×3000 t/m 220/380 V (prov. casare) buc. 1

CHIMICE - IEMN - HIRTIE

- Carbonat de bariu = 50,0 to
- Hirtie mătase 70×160/25 g = 14,0 to
- Mucava foi 3 = 3,7 to
- Cutii carton ondulat formate între 32×32×38 una și 91×48×80 mm = 40,0 mii buc.
- Cutii carton mucava formate între 15×15×10 și 45×45 s 30 = 72,0 mii buc.
- Sfoară propilenă (sintetică) Ø 2 mm simbol SF 123 STAS 22702 = 5 to.

**TEXTILE -
PIELE - CAUCIUC**

CURELE TRAPEZOIDALE

- 10×6×1320 buc. 7
- 13× 8×3300 buc. 10
- 10× 8×1250 buc. 5
- 13× 8×1120 buc. 3
- 13× 8×1180 buc. 2
- 13× 8×1320 buc. 7
- 13× 8×1900 buc. 5
- 11×17× 800 buc. 4
- 11×17× 925 buc. 5
- 11×17×1250 buc. 4
- 11×17×3000 buc. 4
- 11×17×3150 buc. 2

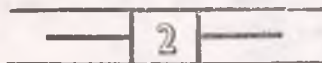
CURELE PIELE

- Curele răsucit + Ø 10-12 kg. 40

CURELE MĂTASE

- 600×35 buc. 10
- 1220×35×2 buc. 3
- Panglică lafta ml. 200

**PIESE DE SCHIMB
RULMENȚI**

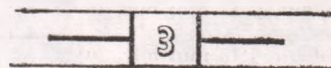
- Anvelopă 750×16 (Volga) buc. 1

RULMENȚI

- R 4 buc. 3

- L 25 buc. 4
- 6011 buc. 3
- 6214 buc. 5
- 6220 buc. 3
- 6300 buc. 4
- 6303 ZZ buc. 5
- 6308 buc. 5
- 6309 buc. 20
- NF 310 buc. 3
- 6311 buc. 3
- 6314 buc. 2
- 1201 buc. 2
- 1203 buc. 4
- 1204 buc. 3
- 1207 K buc. 3
- 1209 buc. 4
- 1275 buc. 4
- 1305 buc. 2
- 30230 buc. 7
- 3205 buc. 5
- 2207 buc. 5
- 2307 buc. 5
- E 13 buc. 2
- 30208 buc. 4
- 30215 buc. 3
- 30217 buc. 2
- 30306 buc. 5
- 30309 buc. 3
- 32214 buc. 2
- 51101 buc. 2
- 51206 buc. 4
- 51211 buc. 6
- 51213 buc. 4
- 51215 buc. 3
- 51307 buc. 10

- NU 310 buc. 10
- E 12 (6012) buc. 4
- 2308 K buc. 2
- 4902 RNU buc. 8
- 2307 K buc. 5
- 7204 (DKF 13) buc. 3
- 7205 buc. 3
- 11206 buc. 6
- E 10 HCM 1395 buc. 3
- EL 17 buc. 4
- Bile oțel Ø 9 buc. 40

Rulmenți seria :

- 1209 buc. 160
- 1304 buc. 13
- 6209 buc. 1000
- 6211 buc. 1000
- 2210K buc. 90
- 6215K buc. 18
- 6218 buc. 40
- 6307 buc. 1500
- 6314 buc. 133
- 22216K buc. 38
- 22217 buc. 9
- 22222K buc. 300
- 32214A buc. 27
- 51112 buc. 31
- 51116 buc. 36
- 51314M buc. 40
- 22311 buc. 20
- RNA 4928 buc. 73
- RNA 4932 buc. 92
- RA 4905V buc. 3000
- RA 4932 buc. 564

CONTRACT ECONOMIC

PRECIZĂRI PRIVIND LIVRAREA PRODUSELOR CĂTRE UNITĂȚILE C.A.P.

Potrivit art. 40 din Legea finanțelor nr. 9/1972, livrările de mărfuri, presărările de servicii și executările de lucrări pentru sectorul agricol cooperatist se pot face numai după ce unitățile din cauză s-au asigurat de posibilitățile de plată a beneficiarilor, prin adeverințele de disponibil în cont eliberate de organele bancare competente.

Lipsa adeverinței de disponibil nu afectează validitatea contractului, ci constituie doar un impediment în calea executării obligațiilor asumate de către părțile contractante. Astfel, unitatea furnizoare nu poate proceda la livrarea produselor contractate, iar unitatea beneficiară nu poate achita prețul. În consecință, în lipsa adeverinței de disponibil, a cărei procurare și prezentare este sarcina unității beneficiare, unitatea furnizoare nu poate fi ținută să răspundă pentru neexecutarea în termen a obligației de livrare, existind — prin ipoteză — un impediment în calea îndeplinirii acestei obligații.

Nesocotirea acestui impediment prin efectuarea livrării fără existența adeverinței de disponibil, atrage nulitatea operațiunii juridice astfel săvârșite, cu consecința restituirii reciproce a prestațiilor în natură sau prin echivalent, așa cum s-a precizat prin Circulara primului arbitru de stat nr. 1/1969. Asemenea consecințe produc efecte negative în special asupra unității furnizoare care se vede în situația de a nu putea încasa prețul produselor pe care le-a livrat.

Organele arbitrale nu recurg decât ca măsură extremă la soluția restituirii reciproce a prestațiilor. Ele întevin la organele competente pentru asigurarea fondurilor necesare plății și în majoritatea cazurilor aceste fonduri se asigură pînă la urmă. În această situație, unitățile furnizoare au totuși de suportat unele consecințe negative. Astfel, ele nu pot obține penalități

aferente achitării prețului cu întârziere și de multe ori sînt puse în situația de a suporta cheltuielile de arbitraj, datorită faptului că abia în cursul soluționării litigiilor se creează condițiile pentru decontarea prețului.

În conformitate cu pct. 142 din Normele metodologice BAIA nr. 1/1972, cooperativele agricole de producție și asociațiile intercooperatiste cu o situație economico-financiară bună, care își gospodăresc în mod judicios fondurile proprii și cele împrumutate și au permanent disponibilități în cont, nu mai trebuie să facă dovada asupra posibilităților de plată cu adeverință de disponibil în cazul cînd livrările de mărfuri, executările de lucrări și prestările de servicii se efectuează de unități care au cont la Banca pentru agricultură și industrie alimentară.

Rezultă deci, că regimul de excepție sus-menționat se aplică numai atunci cînd sînt îndeplinite următoarele condiții: unitatea agricolă cooperatistă are o situație economico-financiară bună, își gospodărește judicios fondurile, iar unitatea furnizoare are cont tot la Banca pentru agricultură și industrie alimentară. Deci, în cazul unităților furnizoare deservite de unitățile Băncii Naționale (BNRSR) nu este aplicabil acest regim de excepție.

Dacă la cooperativele agricole de producție sau asociațiile intercooperatiste cu o situație financiară bună se crează plăți restante care nu se lichidează în maximum 30 de zile, unitățile bancare dispun scoaterea acelor cooperative sau asociații din categoria celor cu o situație financiară bună și urmează să li se pretindă din nou dovada posibilităților de plată prin adeverință de disponibil.

Prelungirea imposibilității de plată a unității agricole cooperatiste, face actuală restituirea produselor ce i s-au livrat. Dacă produsele există în natură, singura problemă care s-ar pune este aceea a eventualei lor depreciieri. Descori însă, produsele sînt consumate și ca atare, nu se poate pune problema restituirii în natură, ci aceea a restituii prin echivalent bănesc.

În primul caz, al restituirii în natură — adică, atunci cînd produsele există, nefiind consumate — probleme de prescripție nu se pun, întrucît unitățile furnizoare reclamante sînt, de o-

bicei, unități de stat a căror acțiune în revendicare împotriva unităților cooperatiste este imprescriptibilă.

În cazul restituirii prin echivalent bănesc, pretenția unității furnizoare are ca obiect un drept de creață și, prin urmare, este supusă prescripției de 18 luni prevăzută de art. 3 din Decretul nr. 167/1953.

I. ICZKOVITS

FONDURI FIXE

ÎNTREȚINEREA MAȘINILOR, UTILAJELOR ȘI INSTALAȚIILOR

Atît Legea nr. 14/1971 (art. 1 lit. d și art. 54 lit. e) cît și Decretul nr. 304/1971 (art. 4 lit. f, art. 5 lit. b și art. 10) impun unităților productive și centralelor de asigurare întreținerea tuturor fondurilor fixe productive în conformitate cu normativele tehnice stabilite fie de unitatea constructoare, fie de către centrală.

Muncitorii din compartimentele de întreținere și din întreprinderile specializate pentru astfel de activități răspund de calitatea lucrărilor efectuate și au obligația să cunoască caracteristicile constructive și funcționale ale mașinilor, utilajelor, instalațiilor sau cazanelor și să efectueze întreținerea acestora în conformitate cu normativele tehnice în vigoare.

Obiectivul urmărit de activitatea de întreținere constă în reducerea întreruperilor în funcționarea fondurilor fixe, sporirea duratei de serviciu a pieselor și echipamentelor, evitarea folosirii utilajelor sub nivelul posibilităților etc. Din această cauză trebuie — la nivelul conducerii unităților — să se acorde importanța cuvenită activității de întreținere a fondurilor fixe.

Practica a dovedit că realizarea lucrărilor cu caracter preventiv duce la o reducere între 15% și 45% a cheltuielilor de întreținere în comparație cu activitatea de întreținere care se

→

bazează numai pe remedierea avariilor¹⁾.

Activitatea riguroasă și bine organizată de întreținere a fondurilor fixe necesită o serie de măsuri, care și-au dovedit utilitatea și eficiența:

— alcătuirea unui colectiv distinct, responsabil cu organizarea și conducerea activității de întreținere;

— programarea lucrului pe bază de bonuri de comandă scrise (formular tipizat) care devin bază pentru fișele utilajelor, analiza și planificarea lucrărilor, precum și pentru măsurarea muncii;

— ținerea fișelor utilajelor în care se inventariază corect și se înregistrează sistematic lucrările de întreținere efectuate;

— pregătirea programelor zilnice se face cu o zi înainte pentru ca muncitorii să nu piardă timpul în fiecare dimineață spre a afla ce lucrări au de efectuat;

— controlarea forței de muncă spre a se identifica zonele sau lucrările în care echipele sînt prea mari sau prea mici în comparație cu lucrările ce sînt de efectuat;

— întocmirea unui program de întreținere preventivă pentru a se efectua lucrările în momentul optim și pentru ca utilizarea forței de muncă să se facă în mod continuu și nu în asalt;

— planificarea întreruperii funcționării utilajelor. În acest scop se determină durata de serviciu probabilă pentru diferitele părți componente critice ale fiecărui utilaj și se planifică întreruperea funcționării, în așa fel încît timpul total de inactivitate să fie minim. Planificarea întreruperii funcționării instalațiilor trebuie corelată cu programarea întreținerilor preventive;

— utilizarea normativelor tehnice;

— tipizarea lucrărilor;

— instruirea personalului executant și a cadrelor de supraveghere;

— analiza activității și a cheltuielilor.

Contractarea lucrărilor de întreținere

¹⁾ Conducerea activității de întreținere în „Probleme actuale ale folosirii raționale a fondurilor fixe” pag. 62, Buletin documentar editat de M.A.C.G.F.F. nr. 1/1972.

În orice activitate se pune problema de a decide dacă un anumit tip de lucrare de întreținere se va face cu personal propriu sau pe baza unui contract cu o întreprindere de specialitate. În cele ce urmează se dau cîteva reguli care ajută în orientarea asupra acestei decizii. Contractarea în exterior a lucrărilor de întreținere poate fi considerată ca o soluție cînd:

— este necesară o anumită specialitate a executanților;

— pentru efectuarea lucrărilor sînt necesare echipamente specializate;

— echipamentul care necesită lucrări de întreținere nu este implicat direct în perioada respectivă în realizarea unor produse sau servicii ori scoaterea lui din funcțiune nu prezintă dificultăți;

— volumul lucrărilor respective de întreținere este relativ restrîns;

— este mai avantajos ca lucrările de întreținere să fie efectuate cu utilaje închiriate și nu achiziționate.

Dr. C. JORNESCU

ASIGURĂRI

COMPETENȚA COMISIILOR DE JUDECATĂ ÎN STABILIREA DESPĂGUBIRILOR LA ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE CIVILĂ

1. Potrivit art. 35 al. 2 din Decretul nr. 471/1971 cu privire la asigurările de stat, dacă despăgubirile ce urmează a fi plătite de ADAS în baza asigurării de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule nu se stabilesc pe baza înțelegerii dintre părți, cu acordul ADAS, persoana păgubită poate introduce o acțiune în justiție, se poate constitui parte civilă în procesul penal dacă faptul prejudiciabil constituie infracțiune și în anumite cazuri se poate adresa comisiilor de judecată de pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare competente teritorial.

Conform art 20 din Legea nr. 59/1968 privind comisile de judecată, pentru infracțiunile prevăzute în alin. 1 și 2 ale acestui text, comisiile de judecată de pe lîngă comitetele executive ale

consiliilor populare sînt chemate să procedeze în prealabil la împăciuirea părților, ceea ce ar stinge atît acțiunea penală cît și cea civilă (art. 132 C.p.) și în afară de aceasta, ele au competența de a judeca unele dintre acele infracțiuni atunci cînd împăciuirea nu s-a produs, cu condiția ca partea vătămată să fi cerut judecarea pricinii la ultima ședință în care s-a încercat împăcarea.

2. Printre infracțiunile enumerate în art. 20 alin. ultim, pentru care comisia poate proceda și la judecare în condițiile arătate, este și aceea prevăzută de art. 184 alin. 1 C.p., vătămarea corporală din culpă, infracțiune ce ar putea fi săvîrșită și de un conducător de auto.

Într-un asemenea caz comisia poate lua, prin hotărîrea ce pronunță, o măsură de influențare obștească, dintr-acelea prevăzute în art. 27 din Legea nr. 59/1968, dar totodată, ea poate obliga pe autorul faptei să despăgubească victima de prejudiciul ce aceasta a suferit cercat prin vătămarea corporală, potrivit art. 28 alin. ultim din lege, dispoziție care exprimă o regulă generală de drept comun, conform căreia cel prejudiciat are dreptul la repararea din partea autorului prejudiciului. Acest alineat nu trebuie interpretat numai în lumina celorlalte două alineate ale textului care se referă la abateri săvîrșite de angajați la locul de muncă. Fiecare din cele trei alineate ale art. 28 constituie o măsură distinctă și autonomă, menită să completeze dispozițiile și măsurile prevăzute în art. 27, cele două articole formînd un tot unitar. Altfel, ar însemna că în cazurile prevăzute de lege, cînd comisia poate proceda și la judecarea unei infracțiuni, judecată care închide anterior părților calea instanțelor judecătorești ordinare ca prim grad de jurisdicție, ea să nu poată dispune obligarea infractorului la repararea prejudiciului încercat de victimă, concluzie ce nu credem că ar fi posibilă. Ar fi cu totul nepractic și împovărător ca după ce comisia a pronunțat împotriva infractorului măsura de influențare obștească, victima să se adreseze judecătoriei cu acțiune civilă în despăgubiri.

3. În cazul în care însă conducătorul autovehiculului, autor al accidentului, nu a provocat leziuni corporale, ci a produs victimei numai pagube la bunuri (de ex. avarierea autovehiculului), litigiul nu poate fi de competența comisiei de judecată. În adevăr, conform art. 21 și 22 din lege, comisia poate proceda la împăciuire și eventual la judecarea litigiilor dintre persoane fizice, având ca obiect plata unei sume de bani sau predarea unui bun mobil, când valoarea litigiului nu depășește 30 000 de lei.

Deci litigiile patrimoniale dintre persoane fizice care pot fi deduse în fața comisiei de judecată conform art. 21 și 22 din Legea nr. 59/1968 sînt limitate din punct de vedere al obiectului la: creanțe certe, lichide și exigibile, sau predarea unui bun cert, mobil, care să nu depășească în valoare 30 000 lei (de ex. creanțe rezultînd dintr-un contract de împrumut, de închiriere, de vânzare).

Față de această limitare socotim că o acțiune în pretenții a părții păgubite care a suferit un prejudiciu patrimonial, prin avarierea ori distrugerea unor bunuri ca urmare a unui accident auto, pentru stabilirea responsabilității conducătorului și obligarea lui la plata de despăgubiri, nu întrunește condițiile legale cerute de textele menționate. Într-adevăr problema cu privire la data cînd ia naștere creanța și obligația de despăgubire în caz de răspundere delictuală a fost rezolvată de practica judiciară, rezolvare confirmată și în literatura juridică, în sensul că dreptul victimei se cristalizează, devine exigibil și dobînzile în caz de neplată încep să curgă, de la data hotărîrii definitive a instanței judecătorești. O asemenea hotărîre face excepție de la caracterul declarativ al hotărîrilor judecătorești și are un caracter constructiv. Așa după cum s-a pronunțat Tribunalul Suprem, hotărîrea dată în această materie stabilește prejudiciul, culpa și despăgubirea la care victima are dreptul și ca atare este constitutivă de drepturi, întrucît creează titlul de creanță al acesteia. În același sens a decis Tribunalul Suprem și cu privire la obligația de despăgubire ce rezultă ca urmare a comiterii unei infracțiuni, creanța victimei luînd naștere la data pronunțării hotărîrii.

În consecință, dacă partea păgubită în bunurile sale n-a obținut pe cale de înțelegere, cu acordul ADAS, despăgubirea, ea nu se poate adresa decît unei instanțe judecătorești de drept comun, care să-i stabilească dreptul la despăgubire și quantumul acesteia, și nu comisiei de judecată în condițiile stabilite de art. 21 și 22 din Legea nr. 59/1968.

4. Dar, nici în litigiile prevăzute la pct. 2, nici în cele prevăzute la pct. 3 de mai sus (procedura împăciuirii fiind prealabilă și obligatorie) părțile nu au dreptul să convină prin împăciuire pentru a stabili răspunderea civilă a uneia din ele și quantumul sumei reprezentînd paguba; aceasta ar implica intrarea în funcțiune a asigurării și obligarea ADAS la plata despăgubirilor față de reclamant.

Potrivit art. 34 din Legea nr. 59/1968 în cazul producerii de împăciuire, dacă una din părți s-a obligat față de cealaltă la repararea prejudiciului sau la plata unei sume de bani ori la predarea unui bun mobil, o asemenea obligație se va consemna în procesul-verbal prin care se constată că părțile s-au împăcat, iar art. 45 din aceeași lege dispune că, întocmai ca și hotărîrile comisiei de judecată rămase definitive, procesele-verbale care constată împăciuirea se vor pune în executare fără îndeplinirea vreunei formalități, atunci cînd ele cuprind obligații din cele menționate mai sus.

Prin rezolvarea unui asemenea litigiu în cadrul procedurii de împăciuire s-ar încălca dispoziția imperativă care constituie un principiu fundamental, consacrat prin Decretul nr. 471/1971, art. 35, alin. 2 și anume că părțile nu se pot înțelege în privința despăgubirilor, fără acordul ADAS. Această dispoziție menită să apere avutul obștesc de eventuale fraude pe care părțile de rea credință le-ar putea comite în dauna patrimoniului ADAS, n-ar putea fi eludată pe calea unei împăciuirii în fața comisiei de judecată. Într-o asemenea procedură părțile nu pot administra probatorii, deoarece comisia nu desfășoară o activitate de judecată, ci numai de informare. Ea poate cere părților prezentarea de acte din care să rezulte valoarea prejudiciului, dar nu poate depăși limitele informării, ci pe baza datelor prezentate încearcă împăcarea fără a judeca fondul litigiului și

fără a dispune asupra temeiniciei probelor care ar rezulta din actele prezentate.

În aceste condiții, întrucît ADAS nu este reprezentată în fața comisiei de judecată, părțile de rea credință ar putea simula producerea unui accident și existența unui prejudiciu, în realitate fictiv, pentru ca prin împăcare, stabilind quantumul lui, asigurarea să intre în funcțiune, iar ADAS să plătească pretinsei victime o despăgubire nedatorată, prin fraudă.

O învoială a părților în această materie a asigurării de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accident de autovehicule n-ar fi posibilă fără respectarea art. 35 alin. 2 din Decretul nr. 471/1971, nici într-un litigiu pendinte în fața judecătoriei sau tribunalului, în cadrul art. 271—273 Cod.pr.civ. Dispoziția imperativă care condiționează valabilitatea înțelegerii părților de acordul ADAS în cazurile și condițiile prevăzute în instrucțiunile ministrului finanțelor, are un caracter de excepție, derogatoriu și de la reglementarea de drept comun referitoare la învoiala părților într-un litigiu pendinte în fața instanțelor judecătorești.

Marcella IVĂNCEANU

INTREBĂRI-RĂSPUNSURI

T. BOGDAN (Tg. Mureș) se interesează de modalitatea prin care unitatea socialistă creditoare obține penalitățile prevăzute de art. 1 lit. h din H.C.M. nr. 306/1970, aferente sumei la plata căreia unitatea socialistă debitoare a fost obligată prin hotărîre arbitrală.

Potrivit Instrucțiunii primului arbitru de stat nr. 3/1974, rezolvînd litigiile privind plata prețului și a penalităților de întîrziere în decontare, organele arbitrale trebuie să acorde penalitățile cuvenite reclamantei pînă la pronunțarea hotărîrii, iar de la această dată și pînă la executarea hotărîrii, calculul penalităților se face de către unitatea socialistă creditoare-reclamantă care obține respectivele penalități incluzîndu-le în va-

luarea dispoziției de încasare pe care o depune la bancă împreună cu hotărârea investită cu formula executorie.

● **G. VERESS** (Jocui) solicită lamuriri în privința penalităților datorate de către unitățile socialiste aferent neachitării la termen a valorii produselor importate prin întreprinderi de comerț exterior comisionare.

În cadrul raporturilor de comision, față de drepturile și obligațiile specifice care revin părților, numai comisionul reprezintă prețul care formează obiectul contractului. Deci, numai pentru întârzierea în plata comisionului se datorează penalitățile prevăzute de art. 1 lit. g din H.C.M. nr. 306/1970 și cele de la lit. h în cazul refuzului de plată. În ce privește întârzierea în transmiterea contravalorii produselor importate, se aplică, potrivit practicii arbitrale constante, dobinda legală de 6% pe an prevăzută de Decretul nr. 311/1954.

● **A. BARBU** (București) întreabă dacă unitatea socialistă proiectantă poate proceda la executarea lucrărilor de proiectare dacă în contractul pe care l-a încheiat cu beneficiarul acesta a confirmat că are fonduri asigurate pentru achitarea prețului proiectului.

Simpla mențiune din contract privind asigurarea finanțării nu justifică contractarea lucrărilor de proiectare anterior aprobării investiției și nici trecerea la executarea acestora anterior admiterii la finanțare. Pentru a verifica îndeplinirea acestor condiții, expres prevăzute de dispozițiile art. 97 din Legea finanțelor, unitatea socialistă proiectantă are obligația să-i solicite unității socialiste beneficiare dovada aprobării investiției, respectiv dovada admiterii ei la finanțare.

● **D. PRIBOIESCU** (București) întreabă dacă o unitate socialistă furnizoare este în drept să obțină prețul aferent unei calități superioare de hirtie, deși inițial a facturat o calitate de hirtie mai inferioară, la prețul corespunzător acestei calități.

În raporturile dintre unitățile socialiste, contravaloarea produselor livrate se poate deconta numai în raport cu prețul aferent calității și sortimentului efectiv livrat, în vigoare la data când a avut loc predarea produselor.

Deci, determinant în rezolvarea problemei este stabilirea calității efectiv livrate, în raport cu care se datorează prețul, indiferent de ceea ce s-a specificat în factură.

● **D. MICU** (Cluj) se interesează de condițiile în care se acordă, în raporturile dintre unitățile socialiste, penalitățile pentru nelivrarea în termen a cantităților de produse petroliere contractate.

Potrivit dispozițiilor normative în vigoare, cantitățile de combustibil și carburanți care nu au fost consumate de către titularii de plan din cotele lunare repartizate se trec în rezerva de plan. Fac excepție numai cantitățile care în conformitate cu prevederile legale în vigoare sînt transmișibile pentru perioada următoare și pentru care se emit repartiții corespunzătoare.

În consecință, penalitățile în discuție se pot acorda numai cu luarea în considerare a efectelor pe care le produc aceste reglementări.

H. M.

PRACTICĂ JUDECĂTOREASCĂ

● **Exonerarea persoanelor care au înalt fără culpă însă în mod eronat un alt autor al pagubei**, Judecătoria sectorului 5 București prin Hotărârea nr. 913 din 2 martie 1976 a exonerat de răspundere o persoană care, într-un referat însușit de conducerea unității, a indicat în mod eronat, un alt autor al pagubei decît cel real. Este știut că potrivit Deciziei de îndrumare nr. 5/1974 a Plenului Tribunalului Suprem, s-a decis că, în asemenea cazuri, cînd unitatea nu-și mai poate valorifica dreptul său la despăgubiri, din cauza depășirii termenului de 60 zile stabilit de art. 108(2) din Codul muncii, poate emite decizie de imputare împotriva celui care a indicat drept autor al pagubei o altă persoană decît cea reală. Aplicînd creator această decizie de îndrumare, instanța de judecată, a exonerat de răspundere o persoană care a lucrat fără vinovăție la întocmirea referatului constatator, pu-

nînd în evidență că, în toate cazurile de răspundere materială este absolut necesară existența culpei, astfel cum prevede expres art. 102 din Codul muncii, text de generală aplicabilitate.

● **Răspunderea materială a organelor colective de conducere**, Judecătoria Oltenița jud. Ilfov prin sentința civilă nr. 1215 din 8 iulie 1974 care este — după cum vom arăta mai jos — semnificativă sub două aspecte, a decis că organele de conducere colectivă poartă răspundere materială pentru pagubele provocate prin hotărîrea lor.

Considerăm că sentința civilă este semnificativă, în primul rînd, pentru că face aplicarea prevederilor art. 42 alin. 1 și art. 49 din Legea nr. 11/1971 potrivit cărora organele de conducere colectivă răspund pentru bunul mers al activității unității. Hotărîrea judecătorească pe care o comentăm este însă semnificativă și sub alt aspect și anume al repartizării între coautori a cotei părți din prejudiciul cauzat unității avînd în vedere atribuțiile de serviciu și competența membrilor organului colectiv de conducere. În fapt, cu încălcarea prevederilor legale, organul de conducere colectivă al unei întreprinderi a dispus împărțirea la personalul premiat a unor produse considerate ca necorespunzătoare normei interne, dar totuși folosibile, fără ca în prealabil să fi fost declassate, conform prevederilor H.C.M. nr. 771/1962. Valoarea bunurilor astfel repartizate a fost considerată drept pagubă a unității, provocată prin hotărîrea nelegală a organului de conducere colectivă. Constatarea pagubei avînd loc la un interval mai mare de un an, recuperarea nu s-a putut face de la persoanele beneficiare, ci de la cele culpabile, motiv pentru care centrala ierarhic superioară unității a emis decizie de imputare în sarcina membrilor organului de conducere, stabilind răspunderea fiecăruia în raport de contribuția sa la provocarea prejudiciului. Instanța a confirmat acest punct de vedere, stabilind că directorului prin rolul deosebit pe care-l deține în cadrul organului de conducere colectivă și contabilul șef care nu a exercitat controlul preventiv asupra acestei operațiuni au o răspundere mărită în raport cu a celorlalți membri.

C. J.